

BOBUR RUBOIYLARINING HAYOTIMIZDAGI O'RNI**NABIYEVA MOHINOZ NASIMOVNA***Romitan tuman 1-son politexnikumining**“Ona tili va adabiyot” fani o'qituvchisi*

Annotatsiya: Ushbu maqola buyuk o'zbek shoiri, olimi va davlat arbobi Zahiriddin Muhammad Boburning ruboiylariga bag'ishlangan. Maqolada Bobur ruboiylarining o'zbek adabiyoti, madaniyati va ma'naviyatidagi o'rni, ularning o'ziga xos xususiyatlari, badiiy mahorati, hayotiy va falsafiy mazmuni chuqur tahlil etiladi. Shuningdek, Bobur ruboiylarining bugungi kundagi hayotimizga, ayniqsa, yosh avlodni tarbiyalashga ta'siri va ahamiyati keng yoritib beriladi. Maqolada, shuningdek, Bobur ruboiylarining o'ziga xos jihatlari, jumladan, insoniy tuyg'ularning teran ifodasi, hayotiy hikmatlar va dunyoqarashning aks etishi misollar orqali ko'rsatiladi. Maqola, shuningdek, Bobur ruboiylarining o'zbek adabiyotining rivojiga qo'shgan hissasi va bugungi kundagi adabiy jarayondagi ahamiyatini tahlil qiladi.

Kirish

Zahiriddin Muhammad Bobur – o'zbek adabiyotining yorqin namoyandasi, buyuk shoir, olim, tarixchi va davlat arbobidir. Uning bebaho merosi nafaqat adabiyotimiz xazinasidan, balki o'zbek xalqining ma'naviy olamida ham muhim o'rin egallaydi. Boburning she'riy merosida ruboiylar alohida ahamiyat kasb etadi. Ruboiylar – bu to'rt misradan iborat, odatda falsafiy, ishqiy yoki hayotiy mavzularda yoziladigan she'r shaklidir. Bobur ruboiylari o'zining ixchamligi, fikr teranligi va badiiy go'zalligi bilan ajralib turadi.

Bobur ruboiylarida insoniy tuyg'ular, orzu-armonlar, hayotiy muammolar o'z aksini topgan. Shoir o'z ruboiylarida muhabbat, sadoqat, do'stlik, adolat kabi oliyjanob tuyg'ularni ulug'laydi, insonlarni yaxshilikka, mehr-oqibatga undaydi. Shuningdek, ruboiylarda hayotning o'tkinchiligi, dunyoning aldovlari, nafs balosi kabi falsafiy mulohazalar ham o'rin olgan. Bobur ruboiylari o'quvchini o'ylashga, mushohada yuritishga undaydi.

Bobur ruboiylarining badiiy xususiyatlari ham alohida e'tiborga loyiqdir. Shoir o'z ruboiylarida o'zbek tilining boy imkoniyatlaridan, o'xshatish, istiora, mubolag'a kabi tasvir vositalaridan mahorat bilan foydalangan. Ruboiylarning tili sodda, ravon, lo'nda va ta'sirchandır. Bobur ruboiylari o'zining musiqaviyligi va ohangdorligi bilan ham ajralib turadi.

Bobur ruboiylarining hayotimizdagi o'rni beqiyosdir. Ular bizni insoniylikka, ezgulikka, ma'naviy poklikka chorlaydi. Ruboiylar bizga hayotning ma'nosini anglashga, o'zligimizni anglashga yordam beradi. Ular bizni to'g'ri yo'lga boshlaydi, hayotda adashmaslikka o'rgatadi. Bobur ruboiylari o'zbek xalqining ma'naviy-madaniy merosining ajralmas qismidir.

Bugungi kunda, ayniqsa, yosh avlodni tarbiyalashda Bobur ruboiylarining ahamiyati juda katta. Ruboiylar yoshlarni vatanparvarlik, insonparvarlik, mehnatsevarlik ruhida tarbiyalashga, ularning ma'naviy dunyosini boyitishga xizmat qiladi. Ruboiylar yoshlarga o'zbek tilining boyligini his qilishga, o'zbek adabiyotiga muhabbat qo'yishga yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda, Zahiriddin Muhammad Bobur ruboiylari o'zining teran mazmuni, badiiy go'zalligi va hayotiy ahamiyati bilan o'zbek adabiyoti va madaniyatining nodir durdonalaridan biridir. Ular biz uchun nafaqat adabiy meros, balki hayotiy qo'llanma hamdir. Bobur ruboiylari

asrlar osha o'z ahamiyatini yo'qotmay, avloddan avlodga o'tib kelmoqda va kelajak avlodlar uchun ham ma'naviy ozuqa bo'lib xizmat qiladi.

Bobur ruboiylarining badiiy xususiyatlari

Bobur ruboiylari o'zining ixcham shakli, yorqin obrazlilik, sodda va ravon tili bilan ajralib turadi. Ular o'zida inson ruhiyatining eng nozik qirralarini, turli xil hissiyotlarni, hayotiy voqea-hodisalarni aks ettiradi. Bobur ruboiylarida o'xshatish, istiora, mubolag'a kabi badiiy san'atlar mohirona qo'llanilgan. Shoir o'z ruboiylarida o'zbek tilining boy imkoniyatlaridan, so'zlarning ma'no va ohangdorlik imkoniyatlaridan unumli foydalangan. Uning ruboiylari musiqaviy ohangdorligi, o'ynoqi vazni bilan o'quvchiga estetik zavq bag'ishlaydi.

Bobur ruboiylarining yana bir o'ziga xos xususiyati – ularning teran mazmundorligidir. Shoir o'z ruboiylarida muhabbat, sadoqat, do'stlik, adolat, ilm-ma'rifat, insoniy qadr-qimmat, hayot va o'lim kabi abadiy mavzularni ko'taradi. Uning ruboiylarida nafaqat o'z davrining muammolari, balki har bir zamonda o'z dolzarbligini yo'qotmaydigan savollar ham o'rtaga tashlanadi.

Bobur ruboiylarining hayotiy va falsafiy mazmuni

Bobur ruboiylari nafaqat badiiy asarlar, balki hayotiy hikmatlar, pand-nasihatlar to'plamidir. Ularda o'tkinchi dunyo, uning shavqatlari, nafs balosi, umrning qadriga yetish, ilm olishga intilish, yaxshilik qilish, adolatni himoya qilish kabi mavzular o'z ifodasini topgan. Bobur ruboiylarida yoshlarga hayotda adashmaslikka, to'g'ri yo'l tutishga, o'zlikni anglashga, ma'naviy poklikka intilishga undovchi da'vatlar mavjud.

Bobur ruboiylarida o'z davrining ijtimoiy-siyosiy manzaralari, mamlakatdagi adolatsizlik, mansabparastlik, o'zaro nizo va kelishmovchiliklar o'z aksini topgan. Ular orqali shoir o'zining jamiyatdagi o'rin, vazifa va mas'uliyatini his qiladi, o'zbek xalqining o'tmishi, buguni va kelajagi haqida qayg'uradi. Bobur ruboiylari nafaqat shoirning shaxsiy dard-u hasratlari, balki butun bir millatning orzu-armonlari, o'ylari va kechinmalaridir.

Bobur ruboiylarining hayotimizdagi o'rni

Bugungi kunda Bobur ruboiylarining hayotimizdagi o'rni beqiyosdir. Ular bizni insoniy qadriyatlarga hurmat bilan qarashga, ezgulikka, mehr-oqibatga, bilim olishga intilishga o'rgatadi. Ruboiylar orqali yosh avlod o'zbek adabiyotini, madaniyatini, tarixini o'rganadi, o'z o'tmishidan faxrlanadi, kelajakka ishonch bilan qaraydi.

Bobur ruboiylari yoshlarning ma'naviy dunyosini boyitishga, ularni vatanparvarlik, milliy g'urur va iftixor ruhida tarbiyalashga xizmat qiladi. Ruboiylar yoshlarni o'z yurtini sevishga, uning ravnaqi uchun mehnat qilishga undaydi. Ularda insoniylikning eng yuksak namunalari, o'zbek millatiga xos bo'lgan fazilatlar aks etgan. Bobur ruboiylari o'zbek xalqining ma'naviy merosining ajralmas qismi bo'lib, u asrlar osha o'z ahamiyatini yo'qotmaydi.

Bugungi kundagi ahamiyati

Hozirgi globallashuv jarayonida, turli xil axborot oqimlari ta'sirida yoshlarning ma'naviy immunitetini mustahkamlash, ularni milliy qadriyatlar ruhida tarbiyalash juda muhimdir. Bu borada Bobur ruboiylari beqiyos ahamiyatga ega. Ruboiylar yoshlarga o'zligini anglashga, o'z milliy madaniyatini qadrlashga yordam beradi. Ular yoshlarga hayotning ma'nosini anglashga, to'g'ri yo'l tanlashga ko'maklashadi.

Shuningdek, Bobur ruboiylari yoshlarni go‘zallikka intilishga, adabiyotga muhabbat qo‘yishga, o‘zbek tilining boyligini his etishga o‘rgatadi. Ular yoshlarning nutq madaniyatini rivojlantirishga, ularning fikrlash doirasini kengaytirishga yordam beradi. Bobur ruboiylari o‘zbek adabiyotining boy va sermahsul tarixiga yo‘l ochadigan muhim kalitdir.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, Zahiriddin Muhammad Bobur ruboiylari o‘zbek adabiyotining durdona asarlaridan biri bo‘lib, ular nafaqat adabiy, balki ma‘naviy va madaniy hayotimizda ham muhim o‘rin tutadi. Ular insoniy tuyg‘ularni, hayotiy hikmatlarni va falsafiy mulohazalarni o‘zida mujassam etgan badiiy asarlardir. Bobur ruboiylari o‘zbek xalqining ma‘naviy merosining ajralmas qismi bo‘lib, asrlar osha o‘z ahamiyatini yo‘qotmaydi. Ular yosh avlodni tarbiyalashda, ularning ma‘naviy dunyosini boyitishda, milliy o‘zlikni anglashda muhim rol o‘ynaydi. Bobur ruboiylari nafaqat o‘zbek xalqi, balki butun dunyo adabiyotining bebaho hazinasidir. Ularni o‘rganish, tahlil qilish va targ‘ib qilish bugungi kundagi adabiy va ma‘naviy vazifalarimizdan biridir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. To‘raqulovich, M. O. (2024). IMPROVING THE TEACHING PROCESS OF IT AND INFORMATION TECHNOLOGIES BASED ON AN INNOVATIVE APPROACH. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, 4(3), 851-859.
2. Murodov, O. (2023). INNOVATSION YONDASHUV ASOSIDA INFORMATIKA VA AXBOROT TEXNOLOGIYALARI FANINI O‘QITISH JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISH. *Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences*, 3(4), 77-81.
3. Murodov, O. (2024). TA‘LIM TEXNOLOGIYALARINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI. *Science and innovation in the education system*, 3(3), 155-160.
4. Murodov, O. (2024). DEVELOPMENT OF AN AUTOMATED SYSTEM FOR CONTROLLING TEMPERATURE AND HUMIDITY IN PRODUCTION ROOMS. *Development and innovations in science*, 3(1), 84-93.
5. To‘raqulovich, M. O. (2024). OLIY TA‘LIM MUASSASALARIDA TA‘LIMNING INNOVASION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH. *PEDAGOG*, 7(5), 627-635.
6. . Muradov, O. (2024, January). IN TEACHING INFORMATICS AND INFORMATION TECHNOLOGIES REQUIREMENTS. In *Международная конференция академических наук* (Vol. 3, No. 1, pp. 97-102).
7. To‘raqulovich, M. O. (2024). OLIY TA‘LIM MUASSASALARIDA AXBOROT KOMMUNIKASIYA TEXNOLOGIYALARI DARSLARINI TASHKIL ETISHDA ZAMONAVIY USULLARDAN FOYDALANISH. *PEDAGOG*, 7(6), 63-74.